

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **P. W.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 15 kwietnia 2025r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji wniesionej - na korzyść - przez Prokuratora Generalnego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny

Zamiejscowy w Piekarach Śląskich

z dnia 27 maja 2022r., sygn. akt VI K 181/22

1. uchyla zaskarżony wyrok w części odnoszącej się do rozstrzygnięć zawartych w pkt 1 i 5 części dyspozytywnej orzeczenia a dotyczących wymiaru orzeczonej wobec P. W. kary łącznej ograniczenia wolności oraz dokonanych na jej poczet zaliczeń okresów rzeczywistego pozbawienia wolności i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania,

2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

Kazimierz Klugiewicz

Jerzy Grubba

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

P. W. został prawomocnie skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 8 maja 2019r., sygn. akt VI K 201/19, za przestępstwo z art. 278§1 k.k., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, na poczet której zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 21 sierpnia 2018r. godzina 16.00 do dnia 22 sierpnia 2018r. godz. 16.35;
2. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 23 maja 2019r., sygn. akt VIII K 59/19, za przestępstwo z art. 178b k.k., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin stosunku miesięcznym, na poczet której zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 14 września 2018r. godzina 23.40 do dnia 16 września 2018r. godz. 12.40. Nadto orzeczono na mocy art. 42§1a pkt 1 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku;
3. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 10 września 2019r., sygn. akt VI K 371/19, za przestępstwo z art. 289§2 k.k., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 2 oraz karę grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych po 20 złotych;
4. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 14 listopada 2019r., sygn. akt II K 388/19, za przestępstwo z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 3 lat, która to kara pozbawienia wolności została zarządzona do wykonania;
5. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 24 stycznia 2020r., sygn. akt VI K 980/19, za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 15 złotych. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat;
6. Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 24 stycznia 2020r., sygn. akt III K 830/19, za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat;

7. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 7 lipca 2020r., sygn. akt VIII K 264/20, za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, która to kara została wykonana w całości. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

8. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 4 września 2020r., sygn. akt II K 622/20, za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

9. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 29 września 2020r., sygn. akt II K 305/20, za przestępstwo z art. 233§1 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowymi zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat;

10. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 19 listopada 2020r., sygn. akt VI K 673/20:

- za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku,
- za przestępstwo z art. 178b k.k., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 42§1a pkt 1 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku,
- za przestępstwo z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art. 244 k.k., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 42§1a pkt 2 k.k. orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku;

Powyższym wyrokiem orzeczono karę łączną w rozmiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

Wyrokiem łącznym z dnia 27 maja 2022r., wydanym w sprawie o sygn. akt VI K 181/22, Sądu Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich, na mocy art. 85§1 k.k. i art. 86§1 i 3 k.k. w związku z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 w zw. z art. 4§1 k.k. połączył kary ograniczenia wolności orzeczone w sprawach VI K 201/19, VIII K 59/19, III K 830/19 i II K 622/20 i w ich miejsce wymierzył P. W. karę łączną w wymiarze 2 lat i 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (punkt 1 części dyspozytywnej wyroku). W punkcie 2 sentencji orzeczenia Sąd, m.in.

na mocy art. 85§1 k.k., art. 86§1 k.k. oraz art. 89§1b k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach VI K 371/19, II K 388/19, II K 305/20 i VI K 673/20 i w ich miejsce wymierzył karę łączną w wymiarze 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie, na mocy m.in. art. 90§1 i 2 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. połączył środki karne w postaci zakazów prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone w sprawach VIII K 59/19, VIII K 264/20, II K 622/20 i VI K 673/20 i w ich miejsce orzekł łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat (punkt 3 części dyspozytywnej wyroku). Na mocy art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie w zakresie połączenia kar jednostkowych orzeczonych w sprawach VI K 980/19 i VIII K 264/20 (punkt 4 części dyspozytywnej wyroku), na mocy art. 577 k.p.k. zaliczono na poczet orzeczonej w pkt 1 kary łącznej ograniczenia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 21 sierpnia 2018r. godzina 16.00 do dnia 22 sierpnia 2018r. godz. 16.35 w sprawie VI K 201/19, od dnia 14 września 2018r. godzina 23.40 do dnia 16 września 2018r. godz. 12.40 w sprawie VIII K 59/19 oraz okresy kar dotychczas odbytych w sprawach podlegających łączeniu (punkt 5 części dyspozytywnej wyroku), zaś na poczet orzeczonej w pkt 2 kary pozbawienia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie VI K 673/20 oraz okresy kar dotychczas odbytych w sprawach podlegających łączeniu (punkt 6 części dyspozytywnej wyroku). Sąd ustalił ponadto, że w zakresie objętym wyrokiem łącznym poszczególne połączone wyroki nie podlegają odrębnemu wykonaniu oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania (pkt 7 i 8).

Powyższy wyrok uprawomocnił się nie będąc zaskarżony przez strony postępowania.

Obecnie kasację od powyższego orzeczenia, na korzyść skazanego, wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w części, odnośnie rozstrzygnięć zawartych w pkt. 1 i 5 części dyspozytywnej, tj. w zakresie orzeczonej wobec skazanego P. W. kary łącznej ograniczenia wolności oraz zaliczeń dokonanych na poczet tej kary łącznej i stawiając zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisu prawa karnego materialnego - art. 86§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020r., polegającego na wymierzeniu skazanemu kary łącznej 2 lat i 10 miesięcy ograniczenia wolności, w wyniku połączenia czterech kar jednostkowych ograniczenia wolności orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o sygn. akt VI K 201/19 w wymiarze 4 miesięcy ograniczenia wolności, Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 59/19 w wymiarze 10 miesięcy ograniczenia wolności, Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach o sygn. akt III K 830/19 w wymiarze roku ograniczenia wolności oraz Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o sygn. akt II K 622/20 w wymiarze roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności, a więc w wymiarze przekraczającym ustawowo dopuszczalną górną granicę kary łącznej ograniczenia wolności, zakreśloną powyższą normą.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy, w tym zakresie, Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

W przedmiotowej sprawie w istocie doszło bowiem do dostrzeżonego przez Prokuratora Generalnego uchybienia.

Zgodnie z treścią art. 86§1 k.k. *in principio* (w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020r., tj. do wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 – Dz.U. z 2022r., poz. 2141 t.j.), sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności.

Tymczasem, łącząc jednostkowe kary ograniczenia wolności wymierzone wobec P. W. w poszczególnych sprawach, Sąd z niezrozumiałych przyczyn orzekł karę łączną ograniczenia wolności w wymiarze 2 lat i 10 miesięcy.

Już tylko to rażące naruszenie prawa materialnego, niewątpliwie mające wpływ na treść orzeczenia, kwalifikowało wydane w sprawie orzeczenie do uchylenia w zakresie wymiaru orzeczonej kary łącznej ograniczenia wolności, a także powiązanego z tym rozstrzygnięciem orzeczenia o zaliczeniu okresów rzeczywistego pozbawienia wolności.

Wyrok łączny należało zatem uchylić w powyższym zakresie, zaś sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania.

W ponowionym postępowaniu Sąd winien uwzględnić poczynione powyżej uwagi i wymierzyć karę łączną bacząc, by nie przekroczyć jej ustawowo określonych ram.

O wydatkach związanych z rozpoznaniem kasacji orzeczono na podstawie art. 638 k.p.k.

[a.ł]

Kazimierz Klugiewicz

Jerzy Grubba

Marek Pietruszyński